

“เอกสารลับ” ก็เปิดเผยได้ค่ะ

หลายคนคงมีความใฝ่ฝันที่จะมีงานทำที่มั่นคง เป็นอาชีพที่มีเกียรติตามอัตภาพ มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวและมีเงินออม ที่สำคัญต้องปราศจากหนี้สิน หากใครสามารถทำได้ตามนี้ถือว่าชีวิตมีความมั่นคงในระดับที่น่าพอใจและมีความสุข แต่ชีวิตจริงไม่ได้เป็นเหมือนภาพฝัน ส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนและกว่าจะมั่นคงทางด้านรายได้ก็ใช้เวลาเกือบทั้งชีวิต โดยเฉพาะอาชีพรับราชการหากไม่มีการวางแผนทางการเงินมาตั้งแต่ต้นก็คงเสี่ยงยากกับการต้องเป็นหนี้ ดังเช่นชีวิตของข้าราชการคนหนึ่งที่ได้โดนลงโทษทางวินัยเพราะการเป็นหนี้ เรื่องมีอยู่ว่า ...

นาง ข. ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อร้องเรียนนาง ค. ข้าราชการครูโรงเรียนแห่งหนึ่งที่ยืมเงินจากนาง ข. ไปแล้วไม่ยอมชำระหนี้ นาง ข. จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลและศาลมีคำสั่งพิพากษาให้นาง ค. ชำระหนี้ให้นาง ข. เดือนละ ๗,๐๐๐ บาท ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ แต่นาง ค. ก็ไม่ชำระหนี้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวไม่เหมาะสมกับการรับราชการครู เห็นควรดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนดังกล่าวให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และรายงานให้สำนักงานเขตฯ ทราบ โรงเรียนฯ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนและสอบสวนกรณีดังกล่าว โดยนาง ค. ได้ให้อัยยาคำกับคณะกรรมการฯ สรุปได้ว่า เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาจริง เหตุที่ต้องยอมรับสภาพใช้หนี้เดือนละ ๗,๐๐๐ บาท ทั้งที่มีเงินเดือนรับสุทธิไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท และไม่มีรายได้อื่น ๆ จึงไม่สามารถใช้หนี้ตามคำพิพากษาได้ ประกอบกับทนายความผู้ฟ้องร้องแนะนำให้คู่ความตกลงกันเอง ซึ่งนาง ค. ไม่มีทนายความแนะนำจึงเชื่อคำแนะนำของทนายผู้ฟ้อง ส่วนประเด็นการไม่ชำระหนี้หลังจากมีคำพิพากษานั้น นาง ค. อ้างว่าได้ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเวลา ๓ เดือนติดต่อกันแต่เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรจึงได้งดชำระหนี้ไป โรงเรียนฯ เห็นว่านาง ค. ไม่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาจึงเป็นความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเสื่อมเสียกรณีผู้อื่นไม่ทราบข้อเท็จจริง จึงมีคำสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือนนาง ค. และให้ชำระหนี้ต่อไป

โรงเรียนฯ จึงได้ส่งสำนวนเกี่ยวกับการสอบสวนและการลงโทษทางวินัยนาง ค. ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครพิจารณา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การงดโทษไม่เหมาะสมแก่กรณี เนื่องจากนาง ค. จงใจคือแฝงขัดขืนคำพิพากษาของศาลทั้งที่ตนเองมีเงินเดือน หากมีเจตนาจะชำระหนี้ก็สามารถผ่อนชำระได้ตามกำลัง จึงมีคำสั่งเพิ่มโทษจากงดโทษเป็นภาคทัณฑ์ และได้เสนอเรื่องนี้ไปยังคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครพิจารณา ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. มีมติเห็นชอบ

ต่อมา นาง ข. ได้มอบอำนาจให้นาย ง. ดำเนินการขอข้อมูลรายละเอียดและผลการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของนาง ค. จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ถูกปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เหตุผลว่าเป็นการดำเนินการภายในหน่วยงาน และเป็นเอกสารที่เป็นความลับของทางราชการตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ง. จึงอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลรายละเอียดและผลการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยกรณีดังกล่าว ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ไม่ใช่ข้อมูลความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด ตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และถึงแม้จะมีการกำหนดให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยให้เปิดเผย ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องเรียนจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วย ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเปิดเผยข้อมูลตามคำขอ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง แก่ผู้อุทธรณ์

จะเห็นได้ว่า กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และผลประโยชน์ของประชาชน แม้ว่าหน่วยงานรัฐจะปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอ้างว่าเป็นเอกสารลับและมีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผยก็ตาม หากประชาชนหรือผู้ขอข้อมูลใช้สิทธิยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้วก็อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ จะเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อใดที่ท่านมีปัญหาในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ หรือได้รับการปฏิเสธในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สามารถปรึกษาและขอรับคำแนะนำได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ - ๘๐ หรือจะเดินทางมาด้วยตนเอง หรือส่งหนังสือทางไปรษณีย์ก็ได้ค่ะ

.....

(คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๒๒/๒๕๕๗)